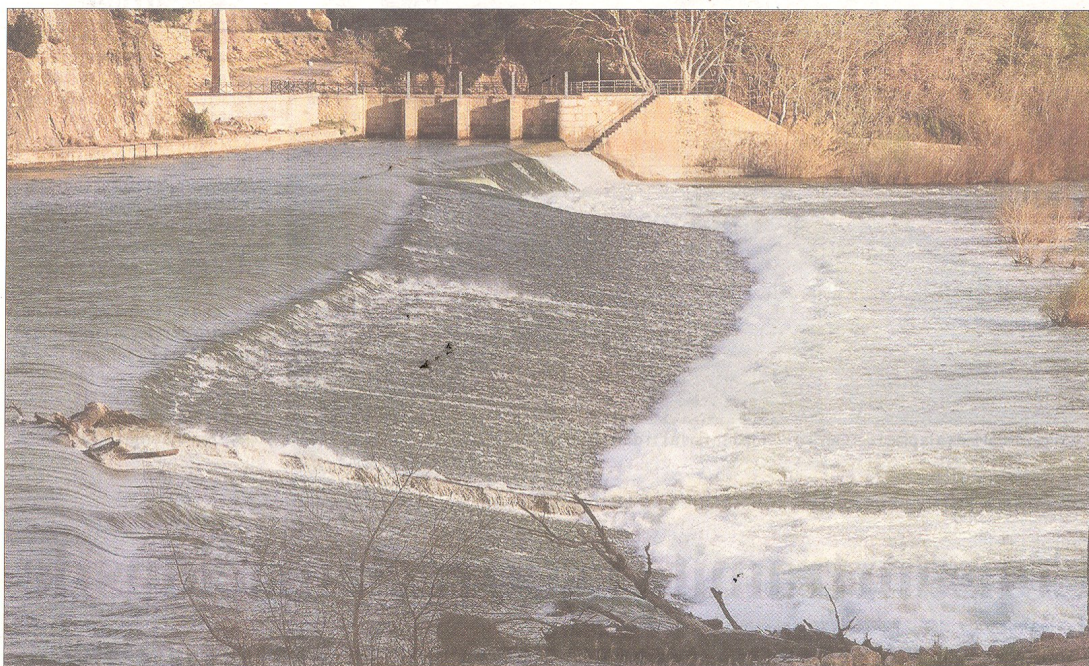

Imatge de l'assut de Xerta al riu Ebre, on s'ha d'instal·lar un ascensor per als peixos migratoris. FOTO: JOAN REVILLAS

MEDI AMBIENT ■ L'ELIMINACIÓ DELS OBSTACLES ENTRE XERTA I FLIX AFAVORIRÀ, TAMBÉ, LES POBLACIONS DE SABOGA, ANGUILA I LLAMPREA

Europa finança un projecte Life per recuperar l'esturió al riu Ebre

Els primers exemplars s'alliberaran un cop s'instal·li un ascensor de peixos a l'assut de Xerta i es faciliti el pas per Ascó i Flix

A. CARALT

L'esturió, peix autòcton a Ebre descrit pels cronistes àrabs, va desaparèixer del riu a finals dels anys 60. L'explotació intensiva de les femelles reproductores entre finals del segle XIX i inicis del XX, i la generalització de l'art de ròssec en les plataformes marítimes properes als rius en van ser els principals culpables. La construcció de l'assut de Xerta, segles abans, havia limitat de manera molt important la seva àrea de reproducció.

Ara, mig segle després, un projecte preveu eliminar els obstacles que troben els peixos migratoris riu amunt i iniciar després un pla pilot de reintroducció de l'espècie. És el projecte MigratoEbre, valorat en 1,56 milions d'euros, i cofinançat per la Unió Europea en un 50 per cent i diverses institucions i organismes catalans en el 50 per cent restant.

Ahí a Tortosa, l'Institut per al Desenvolupament de les Co-

marques de l'Ebre (Idece), l'ens promotor, va explicar els detalls de la iniciativa un cop la Unió Europea ha aprovat el finançament a través del programa Life.

El projecte té una durada de quatre anys. En els dos primers, l'objectiu és superar els assuts i preses existents entre Xerta i Flix per facilitar el trànsit de peixos migratoris, entre ells la població de saboga, llamprea i anguila a més, en un futur, de l'esturió. En el primer dels casos, explicà ahir Marc Ordeix, tècnic responsable del projecte, el recorregut de la saboga s'atura a l'assut de Xerta, que no pot superar, i s'ha de reproduir en un escàs tram de riu de dos quilòmetres de longitud.

Ascensor a l'assut de Xerta

La primera actuació es durà a terme, precisament, en aquest assut on fa uns anys s'instal·là una escala de peixos, insuficient per permetre el pas d'espècies com l'esturió, que poden superar els dos metres de longitud.

La xifra

1,56
milions d'euros

Pressupost del projecte Life MigratoEbre

Així, es preveu la construcció d'un ascensor de peixos, tipus muntacàrregues, que s'activaria a través d'uns sensors infrarojos o en unes hores concretes del dia. El sistema s'utilitza amb èxit als

Estats Units i Canadà, es coneix amb el nom de *fishlift*, i atrau, fins i tot, turistes per veure en directe la remuntada dels peixos.

La segona actuació és desenvolupar a l'assut de la central nuclear d'Ascó. En aquest cas, s'instal·larà una rampa, que també s'aprofitaria per als pas de piragües.

Finalment, a la presa hidroelèctrica de Flix, l'Idece negocia amb Endesa per posar de nou la resclosa existent, tancada fa anys, que també podria aprofitar-se per a usos turístics. En aquest cas, explicà el director de l'Ide-

ce, Jordi Borràs, l'obra està feta i només caldria canviar les portes i automatitzar-les.

Les accions augmentaran en més de deu vegades la disponibilitat d'hàbitats de fresa per l'esturió, la saboga i la llamprea, i s'incrementaria la distribució en l'àrea i el creixement de l'anguila. També afavoriran altres peixos autòctons del riu com el llabar-ro.

En una segona fase, el projecte es voldria ampliar riu amunt i arribar fins els embassaments de Riba-roja i Mequinensa i connectar al riu Segre.

L'APUNT

Presència mil·lenària al riu

■ La presència de l'esturió (*Acipenser sturio*) a la conca de l'Ebre és citada pels cronistes àrabs. Segons el biòleg i director del Museu de les Terres de l'Ebre, Àlex Farnós, la seva àrea de distribució arribava fins a Tudela (Navarra), a 490 quilòmetres de la desembocadura.

La construcció de l'assut de Xerta al segle XV va limitar la seva àrea als 57 quilòmetres finals de riu. Durant l'edat mitjana l'esturió es capturava al riu Ebre i es comercialitzava. Obtenia el preu més elevat d'entre tots els peixos fluvials o marins.

En un estudi realitzat per a la publicació del llibre *Els esturions (el cas del riu Ebre)* es van recopilar 198 captures a l'Ebre entre 1910 i 1970.

Tanmateix, el 1965 ja no hi ha cap data d'adults a l'Ebre, i cinc anys més tard, ni d'esturions juvenils.

ELS DETALLS DEL PLA PILOT DE REINTRODUCCIÓ DE L'ESTURIÓ

Procedents de França i controlats per GPS

■ El tècnic responsable del projecte i membre del Centre d'Estudis de Rius Mediterranis de la Fundació Museu del Ter, Marc Ordeix, explicà que a dia d'avui en el nostre entorn només viu en llibertat aquesta espècie d'esturió (*Acipenser Sturio*) a la conca del riu Garona, al sud-oest de França. Els impulsors del MigratoEbre es van posar en contacte amb els promotors del

projecte de reintroducció al Garona i van descobrir que recentment havien liderat un segon projecte de reintroducció de l'espècie a l'Elba i el Rin, a Holanda i Alemanya.

Davant d'això, els van demanar el seu ajut i el centre de recerca ha acceptat participar-hi. Així, el pla pilot preveu alliberar mig centenar d'esturions francesos que seran controlats amb sensors

GPS per conèixer els seus moviments.

L'èxit de la reintroducció dependrà de diversos factors, apuntà Ordeix, entre els quals un cabal suficient per permetre la migració –l'esturió creix al mar i les femelles remunten el riu per pondre els ous– i que el canvi climàtic no generi una temperatura massa elevada al riu.